

OBSAH.

Články theoretické.

					Str.
O výživě lidského těla (Em. Musil-Daňkovský)					1
O složené deklinaci (Fr. Vymazal)					5
Karpaty čili Beskydy (Jos. J. Berger)			6 24 43		57
Školství na Černé hoře (Em. Jilovský)					8
Drobné zprávy o starších spisech a spisovatelích (V. Prasek)	10	36	83 134		197
Ku přednáškám učitelským (K. Koblížek)					17
Morava za Mojmíra (M. Václavek)					19
O poznání lidském (Eug. Kadeřávek)	21	54	116 183 243		261
O proměňování a vyvinování hmyzu (J. K.)					27
O znemravenlosti mládeže (J. N. Koutník)					33
Historie territoria království českého (E. Bronec)	41	56	103 150 180 265 282		405
Slovo o tvoření kmenův (Fr. Vymazal)					52
Z archivu města Holešova (Jan Rosypálek)					58
Památce Tomáše Pešiny z Čechorodu (V. Prasek)					65
O záměnném obytnu některých živočichů (E. Musil-Daňkovský)					70
Učitel mimo školu (Fr. Bálka)					81
O methodách mluvnicko-pravopisných (F. H. M. Hradil)					86
O důležitosti telegrafu (J. Buják)					90
Kniha zápisná tkalců panství val.-meziříčského (E. Domluvil)					92
Před stoletím (Leop. Červenka)					98
O podobě naší zeměkoule (Ant. Václavík)					105
Jaké upomínky v nás vzbuzuje pohled na staré zřícené hrady (V. Šponar)	107				122
O methodách mluvnicko-pravopisných (Jan Hrdý)					113
Douška ku čl. „Učitel mimo školu“ (V. Prasek)					115
Rastislav a slovanští apoštolové Cyrill a Methoděj (Mat. Václavek)			118		136
O pomůckách při vyučování rostlinopisu (J. K.)					123
O vychování naší doby (J. Z. Veselý)				129	145
Čilimník (J. N. Koutník)					152
Ceylon (E. Millim-Jilovský)					153
Chudoba a lidumilnost (J. Donát-Pelhřimovský)			161	177	193
Statistický přehled škol moravských za posledního desetiletí (L. Veselý)					164
Habsburkové a Wittelsbachové (Al. J. Stadlmann)					167
O hlavonožcích (E. Musil-Daňkovský)					169
O galvanismu čili električnosti buzené dotýkáním (Karel Cigánek)	185	217			315
233 249 267 284 299					315
Povzbuzení ku pěstování stromů (Frant. Stránecká)				187	203
O pokroku lidském (dle B. Jungmanna dr. Eug. Kadeřávek)				209	225
Z pravěku Slovanstva (dle dra. R. Kreka Fr. Bayer)		214	241 258		401
289 310 321					401
O zmiji obecné (J. K.)					219
Kněží a historie v dobách nejstarších (Lud. Pivoda)				230	245

	Str.
Sněženska (Frant. Polášek)	232
Pýcha a hrdość učitele národního (Th. Sobotka)	255
Slunečnice (J. N. Koutník)	247
Kterými prostředky se může člověk vzdělávati (Václ. Šponar)	257
Pamětní spis českého národního učitelstva moravského veleslavnému klubu českému na radě říšské	273
Důsledky (dr. Eug. Kadeřávek)	294 329 359
O raku obecném (J. K.)	297
O vyučování dějepisném na školách národních (J. Filipec)	308 326
Květena našich vod a močálů (Ant. Tytl)	313 379
Pelyněk čilí peluň (J. N. Koutník)	331
Jak jest se nám zachovati k pomluvě a urážkám (Jan Vitek)	338
Svatopluk, velkomoravský král (Mat. Václavek)	342 355
Něco o upotřebení cinku (Lud. Pivoda)	344
O rodu, znaku a vyhnutí českých šlechticův z Pernštejna (B. Hnátek)	346
Kterak se naše zeměkoule rozvila (Jan N. Koutník)	361
O dějepisných člancích ve III. a IV. čítance (J. Funtíček)	369 385
Pohled do rodiny staroegyptské (Václav Petřů)	373 390 409 439 455
Konec říše velkomoravské (Mat. Václavek)	376
O démantu (J. K.)	411
Kterak může škola k tomu přispívati, aby se dobré mravy mezi lidem šířily (Leop. Červenka)	417
O školách středověkých (Fr. Bílý)	420 433
O karakteru (dr. Eug. Kadeřávek)	421
Turci na Napajedelsku (V. Prasek)	426
Erb a zemské barvy markrabství moravského (Jan Havelka)	434 451
Úloha kněze a učitele při národním vychování (Slav. Ctibor)	450
O úlohách písemných (Jiří Pelnař)	465
O poslušnosti (Ed. Vaculík)	470
1830. — 18/8. — 1880. (Fr. Slaměník)	481
O věcech, které překážejí zdárnému a přirozenému rozvoji školstva moravského (Fr. Slaměník)	483 497
O přijímání žákův do středních škol (Václav Petřů)	485
Netýkavka (Fr. Polášek)	501
Ku počátku školního roku (Jos. K. Nejedlý)	502
O potřebě osmileté návštěvě školy (Karel Šmídek)	513 531
O neprospěšnosti škol utraquistických (Em. Schulz)	525
Platy učitelek rovny buďte platům učitelů (dr. Josef Nacke)	537
Dějiny představ a nauk o duši (Jan Mrazík)	539 549 561 580
Přísloví ve škole národní (Lud. Pivoda)	554
Odlet ptactva (Lud. Pivoda)	568
Z působení učitelova	589 625 733
Od kolébky nové poesie české (Fr. Bílý)	601 613
Kdyby nebylo oráče, nebylo by boháče (Josef Mazánek)	604
Náš stav učitelský (J. Funtíček)	637
O obrazech přírodopisných (Jan Koutník)	642
Císařovna Maria Theresia a zásluby její o školství (J. Havelka)	653 669 685 701
Āestetický rozbor básně epické a „Jaroslav“ (J. Hn.)	674 690 707
Seznamovati žactvo škol měšťanských s literaturou českou jest veledůležitó (Ant. Konst. Víták)	693 705
Vincenc Prousek (Ant. Macháč)	717
Buničina a celluloid (E. Musil-Daňkovský)	724

Články praktické čili methodické.

Příspěvky ku počítání v I. třídě (V. Bardoun)	39
Jak rozeznávati souhlásky ve II. šk. roce a kdy psáti po nich y (ý), kdy i (í) (Jan Hrdý)	49
Jak zaříditi dlužno učení desetinným (metrickým) měrám? (Fr. Chudoba)	68
Vycházka do přírody (J. F. Janáček)	73 86
Rozbor čl. 7. z III. čítanky (Ed. Schubert)	99
Hleď se odsloužiti. Výklad čl. 95. z II. čítanky nové (Fr. Chudoba)	132

	Str.
Osěl ve květnici (Jos. J. Berger)	147
Kruh na stupni středním (Ig. Libíček)	195
O páce (Ed. Schubert)	199
Rozeznávání trojího rodu při podstatných jménech ve II. šk. roce (Jan Hrdý)	212
Rozhovor o psovi (V. Kálal)	228
Šetřme počtu rozkladného čili vlašské praktiky (Ed. Schubert)	279
Rozhovor o kočce (V. Kálal)	292
Zlato (Leandr Rošický)	305
Ježek (Leandr Rošický)	324
Rozhovor o ovci (V. Kálal)	340
Píseň májová [čl. 89. II. čít.] (Leop. Červenka)	353
Výklad čl. 47. (ve III. čít.) „Císař Josef II.“ (C. K. Vilimovský)	394
Příspěvky k methodice tělocviku (A. Kučera)	437 659
Methodický výklad čl. 14. čít. III. (Jos. Chladim)	468
Zeměpisné hodiny v sedmé třídě školy měšťanské (J. Funtíček)	566 592
Hmatám, cítím [method. výklad čl. 29. I. čít.] (E. Musil-Daňkovský)	617
Povrh válce (V. Leandr Rošický)	627
O císařovně Marii Theresii (J. Vitek)	677
Přívlastek (Petr J. Beneš)	695 710
O kompasu (Fr. Krist)	722
Výklad čl. 35. „Materi douška“ ve IV. čít. (Jos. J. Berger)	736
Něco ze školní praxe (Jan Hrdý) <i>- to naprati -</i>	740

Archiv školský.

Proslov		577
Listinář	578 605 628 645	678
K dějinám školy napajedelské		579
Sv. Horazd, první učený Moravan (V. Prasek)		606
Investitura rektora r. 1606. (V. Prasek)		607
Učebné knihy (V. Prasek)		608
Příspěvky k dějinám jednotlivých škol (V. Prasek)		608 648
O škole a žácích v Meziríčí nad Oslavou (Frant. Stránecká)		629
Kterak předkové naši školy stavěli? (Em. Sahánek)		645
Tresty (V. Prasek)		648
Kronika veřejné školy v Jasené (Jan Bednář)		679
Zápisky z register příborských (Em. Sahánek)		680
Cisiojan (V. Prasek)		726
Zvonění a vytírání hodin (V. Prasek)		727

Rozhledy literární.

Historie literatur slovanských od A. N. Pypina a V. D. Spasoviče (L. Doležel)	13	28
Almanah české omladiny (F—č)		29
Uarda od G. Ebersa (F—č)		45
Školní sešity ku psaní a kreslení od Ed. Musila		45
„Květy“ (F—č)		60
Výstrahy v pravdivých příbězích ze života mládeže od F. Sedláčka (Xyz)		61
Dědův odkaz. Báseň Adolfa Heyduka. Jiskry na moři. Báseň Jos. V. Sládka. (F—č.)		77
Belletrie (Fr. M. Vrána)	93	108
Slovíčko o poštovních knížkách (G. Lašek)		94
Národní pohádky a pověsti od Fr. A. Sedláčka (G. Lašek)		109
Mythy od Jarosl. Vrchlického (F—č)		124
Mluva němých tvorův od Fr. Douchy (Karlovský)		125
Chemie zkušební a Chemie mineralná od prof. Mikul. Hoffmanna a dra. F.		126
Hejzlara (—m)		140
Písně slovenské (F—č)		141
Immortely. Básně Irmý Geisslovy (F—č)		155

	Str.
Ódpověď (F. A. Sedláčka) na kritiku „Výstrah“ atd. (str. 61.)	155
„Osvěta“ r. 1879. (J. Millim-Jílovský)	172
Kreslení přímočárných tvarů v rovině od Otomara Zelinky (J. Kř. Kunstovný) 174	189
V zemi tajemné od Fr. Vl. Kodyma (G. Lašek)	205
Šedm let v jižní Africe od dra. Emila Holuba (J. D. Pelhřimovský)	206
Čiň dobře. Pov. a bás. Jos. Soukala (Fr. M. Vrána)	220
Elementární škola kreslení (F. V. Kodym)	221
Paměti města Val. Meziříčí a městečka Krasna od Ed. Domlivila (Ant. K. Smítal)	236
Prof. R. Knausa Zeměpisný atlas (F. V. Kodym)	237
Naučné i zábavné povídky pro mládež od Fr. Tesaře (F. V. Kodym)	237
Spisy Bohd. Jelínka veršem i prosou	252
Báje Šošany od Jul. Zeyera (—č)	252
Urbánkův Věstník bibliografický (Fr. M. Vrána)	253
Povídky Ferd. Schulze (J. Vycpálek)	269
Šedesát nových původních bajek českých od J. K. Hraše (F. V. Kodym)	270
Ondřej Černyšev od Julia Zeyera	285
Nerudovy feniletovy (—i—)	285
Povídky, arabesky a humoresky od Svat. Čecha (—i—)	286
Uarda od G. Ebersa (Miloš Radlinský)	301 317
Moravské národní pohádky a pověsti od Fr. M. Vrány (M. Radlinský)	333
Sbírka přednášek a rozprav od Jarosl. Golla a Otak. Hostinského (F. V. Kodym)	334
Bitva u Lipan	348
A. V. Šmilovského spisy výpravné	348
Literární novinky (—na)	365
Ondřej Černyšev (Miloš Radlinský)	381 397 413
V červánkách a lesku kalicha	397
Povídky atd. Bertý Muhlsteinovy	397
Dějepis pro školy obecné a měšťanské (Jan Havelka)	444 473 487 505 572
Přírodopis živočišstva od dra. A. Friče, Nerostopis od dra. E. Bořického (K—m)	445
Povídky Ferdinanda Schulze	474
Laciná knihovna národní	474
Libuše, matice zábavy a vědění (Frič)	490
Bázně Antala Staška (Frič)	522
Příroda a lidé od R. E. Jamota (F—č)	522
Novely Julia Zeyera (—č)	523
Nová sbírka veršovaných prací Svat. Čecha (—i—)	533
Spevy Jána Botto (F—č)	545
Překlady básnické (Frič)	546
Vlastimil od Rom. Nejedlého (F. V)	586
Přírodopis pro školy obecné a měšťanské od dra. A. Pokorného a P. Jehličky (Jan Havelka)	594 618 649 681 697
Z říše představ a citů (Fr. Báalka)	595
Die Länder Oesterreichs in Wort und Bild od Fr. Umlaufa (M. V. Lhotský)	596
Knihka maličkých od dra. G. A. Lindnera (Ant. Macháč)	631
Záslužná práce literární (V. Podhajský)	633
Účast Čechů v obraně Vídně l. 1529. (Frič)	634
O vychování syna (V. Podhajský)	662
Naši mládeži (Fr. M. Vrána)	664
Vyšehrad, epické básně Jul. Zeyera (Frič)	665
Svatopluk a Rastislav od J. V. Friče (Frič)	665
Roháč z Dubé od Mirosl. Krajníka (—i—)	666
Povídky atd. Rud. Pokorného a Černoohorské povídky od Jos. Holečka (—i—)	682
Dějepisné obrazy (Donát-Pelhřimovský)	698
Slovo o zřízení a užívání nové první čítanky „Knihka maličkých“ od dra. G. A. Lindnera (Ant. Macháč)	711
Životopisný nástin Floriana Findejsa od Ant. Konst. Vítáka (B—a)	713
Sto vybraných anekdot pro mládež od J. Vítka, Prostonárodní pohádky od Jos. Soukala (Fr. M. Vrána)	713
Sborník Velehradský (Jan Havelka)	728 741
Román o věrném přátelství Amisa a Amila od Jul. Zeyera (Frič)	743
Po souši a po moři od Jos. Wünsche (F—č)	743

Rozmanitostí.

	Str.
Komenský v Amsterdamě (báseň A. Kosiny)	13
Tři léta v očištění. Humoreska ze života učitelského	14 31 47 62 79 95 111
127 142 158 175 207 223	239
Dvě myšky, Chaloupka v zimě (bajky J. Svobody)	30
Příroda v báchkách a pověstech (přel. F.)	30 223
V zimě (bás. K. H. Sýkory), Skřivánek (bás. J. N. Bystrého)	47
Naše písně (bás. K. A. Raisa)	62
Aforismy (sebral L. Frič) 78 143 157 271 287 303 319 334 351 367	623
383 399 415 559 587	110
Byl hrd (bás. K. H. Sýkory)	110
Vesně (bás. Fr. J. Svobody)	110 175
Hádky grammatiké (V. P.)	126 141
Láska k vlasti (bás. K. V. Raisa)	127
Něco o roztržitosti (E. Mil. Jílovský)	157
Rozluštění hádky grammatiké (V. P.)	158 175 191 207 222 255
Malé črty ze života slavných mužů (L. F.)	746
349 493 559 634 651 667 714	174
Ubohý rektor (Fr. M. Vrána)	190
Ve snu (bás. E. Musila-Daňkovského)	207
Bůh (báseň)	222
Písně vlastenecké (K. V. Raisa)	238
Svatoplukův odkaz (bás. K. H. Sýkory)	255
O znám ho . . . (bás. K. H. Sýkory)	271 286 303
Mravoučné vyprávěny ze života slavných mužů (F. V. K.)	431
319 335 350 366 383 399 415	319
Dítko u stromečku (bás. Fr. Douchy)	399
Jitro, Neděle (báseň K. H. Sýkory)	429
Pohádka (bás. K. V. Raisa)	429
Aforismy ze spisův a řeči J. K. Škody (E. M. Daňkovský)	429 447 477 510
Několik slov o prahu domovém (Frant. Stránecká)	446 457 475
Humor školský	447 479 494 511
Reminiscence	459
Průpovědi z mudrců řeckých (B. Hakl)	476
Františku Douchovi (bás. Fr. M. Vrány)	493
Moudivláček, Veverice (báseň E. Musila-Daňkovského)	493
Národní pověry moravské (Frant. Stránecká)	509 546
„Ziarno“ (L. F. Budínský)	523 534 547 557 574
Flašinetář (bás. K. V. Raisa)	556
Na bradě Ukvaldech l. 1568. (V. Prasek)	597 609
Řezané cedule (Frant. Stránecká)	620
Černá Hora (Eman. Millím)	621
Slavnostní zpěv na oslavu desítiletého trvání jednot učitelských (Frant. Vogner)	666 666 699 714 747
Aforismy o vychování (Fr. Hrnčíř)	682
Maria Teresia na sněmě uherském (bás. Jana Vítka)	688
Rýmované průpovědky mravné ze spisů M. J. Sychry (F. J. Svoboda)	699
Návrat (bás. K. H. Sýkory)	699
Kož by snížek . . . (bás. Fr. J. Svobody)	730 745
V Tišnově okolo roku 1350. (V. Prasek)	730 745

PŘÍLOHA

KOMENSKÉHO

k ročníku osmému.

Vydavatelé:

Libor Doležel

(čís. 1—26.)

Frant. Slaměník

(čís. 27.—52.)

1880.

V OLOMOUCI.

Nakladatel V. Voith. — Z knížecí arcibisk. knéh- a kamenotiskárny

1880.

OBSAH.

Články a delší zprávy.

- Kollegové! (Pozvání ke sjezdu příborskému). 285.
Vzhůru do Příbora! (Ant Wiedermann) 293.
Sjezd moravských učitelů ve Příboře. 313
Resoluce třetího valného sjezdu učitelstva českého v Praze. 317.
Ze třetího sjezdu učitelstva českého. 329 349. 373.
Třetí zemská konference národního učitelstva markrabství moravského. 345 361.
Mezinárodní kongres školský v Bruselu. 402
Ruské školy vesnické. 458
P. T. ctěným příznivcům „Komenského“. 465.
Vincenc Prousek. 474.
Seznam knih, které zkuš. komise brněnská doporučuje pro přípravu ke zkouškám učitelským. 481.

Dopisy a zprávy spolkové.

- Z *Prostějova* Učitelský spolek prostějovský (Fr. Krejčí). 1. 296. 450.
Z *Poličky*. „Budeč“ poličská. 9. 245. 417. 428.
Od *Čáslavi* „Budeč“ čáslavská (Čenda). 17
Z *Indic*. „Budeč“ uhl.-janovická (K. Indický) 25.
Zpráva o valné hromadě zimní spolku moravských učitelů v Olomouci (I. Libíček). 25. 29.
Kroměřížsko-přerovský učitelský spolek „Komenský“ (Fr. Robenek). 26. 57. 65.
85. 237. 277. 378. 427. 473.
Ze *Vsetína*. Učitelský spolek. 37. 117. 269. 394
Z *Rožnova*. Učitelský spolek. (K. St. J—y) 37. 411 = z Vidče (B. Thoř).
Z *jižních Čech*. 45. 86.
Z *Indic*. (K. Indický). 49.
Od *Bučovic*. Učitelský spolek. 49. 117. 223. 411.
Z *Olomouce*. Učitelský spolek okresní. (I. Libíček) 58. 110 237. 427. 450.
Od *Konice*. 66.
Z *Napajedelska*. 66.
Ze *Slavkova*. Jednota učitelská (J. Funtíček). 73. 109. 253 257. 286. 366. 445.
Z *Prahy*. 73. 86. 98. 234. 239.
Z *venkova*. 74.
Z *České Skalice*. Náchodská jednota učit. „Komenský“ (K. P—č.) 77. 248 = z Náchoda, 409. = z Červ. Kostelce.
Z *Prostějova*. 85. 265.
Ze *Slavkovic*. (V. Bardoun). 93. 97.
Od *Bradla*. 99.
Z *Opočna*. „Budeč“ opočenská. 110. 269. = z Dobrušky, 457.
Ze *Židlochovic*. Učit. spolek „Comenius“ (Jos. Kořista). 111. 259.
Ohrazení učitelstva okresu *přerovského*. 121*)

*) Nedopatřením v tiskárně pochybeno ve stránkování. Místo str. 122. položeno 222, kterážto chyba vedena až do konce. Letošní příloha má tedy stran 392, nikoliv 492.

- Ze Zlína.* Učit. jednota napajedelská (J. J. Christin). 121. 270. 419.
Z Holešova. Učit. spolek „Komenský“ (Jan Slaměna). 222.
Z Kyjova. Učitelský spolek hejtm. kyjovského. 229.
Ze Znojemska. 229. 294 = spolek českých učit. hejtm. znojemského.
Z Krouny na Vysokomýtsku. (E. M. D.) 230 233.
Od Břeclavy. Učit. spolek okr. břeclavského 233.
Od Ivančic. 233.
Z Uh. Ostrohu. Učit. spolek „Komenský“ v okr. uh.-hradištském. 247. 450.
Od Žákovy hory. Učit. spolek žďársko-novoměstský. 247.
Z Litovle. Učit. jednota litovelská. 253.
Ze Příbora. (Leop. Červenka). 270. 467 (Pý).
Zpráva o schůzi ředitelstva soukrom. pensijního ústavu 271.
Ze Smíchova. „Budeč“ smíchovská. 286.
Od Litovle. (Ed. Schubert.) 296.
Zpráva o úřední poradě učitelstva okresu kutnohorského (Fr. Bálka). 297. 320.
Z okresu kyjovského. 321 338.
Z Olomouce. (Jan Filipec). 377.
Z Třebíčska. (Jos. Kořista). 385.
Z Kostelce nad Orlicí. (J. A. K.) 393. 474.
Z okresu semilského. 401. 412.
List dra. Al. Mikýšky. 409.
Ze Slezska. 417.
Z Polné. 425.
Z Hustopeče u Hranic. 425.
Z Jihlavska. Učitelský spolek. 426.
Z Kelče. Učit. jednota hranická (A. Dadák.) 427.
Ze Příbora. „Komenský“, učit. spolek místecko-novojičínský (V. Petřvalský). 437.
Z Vrchoslavic. 445.
Z Brna. 449. 457. 466.
Z Velkých Pavlovic. 451
Z Návojný. Val.-klobucký učit. spolek „Komenský“ (Jan B. Tauber). 467.